THƯ VIỆN T.P. CẦN THƠ
TN
VV 4930
1991

UY - NGUYỄN TÔ KHỦA - PHẠM HỔ

ĐẠO ĐỨC

3

thuongmaitruongxua.vn

thuongmaitr

39.0075
L566T

LƯU THU THỦY - NGUYỄN TÔ KHỦA - PHẠM HỔ

ĐẠO ĐỨC
3

TN: 4930/97

PHÒNG VHTT, TDTT
THÀNH PHỐ CẦN THƠ
THƯ VIỆN

PHÒNG VHTT, TDTT
THÀNH PHỐ CẦN THƠ
THƯ VIỆN

ruongxua.vn

Nhà xuất bản Giáo dục * 1990

thuongmaitr

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC 1990

Biên soạn : LƯU THU THỦY
NGUYỄN TÔ KHỦA
PHẠM HỔ

Biên tập : VŨ XUÂN VINH

Minh họa tranh : QUỐC VIỆT

Sửa bản in : ĐỖ THU THẢO

BÀI I

CHĂM ĐỌC SÁCH VÀ GIỮ GÌN SÁCH

Truyện kể

NGỌN ĐÈN LỚN

Hồi nhỏ, Ngô Thì Sĩ rất ham học. Vì nhà nghèo, không được đi học, Sĩ thường đến đứng bên ngoài cửa sổ phòng giảng của thầy đồ để nghe lỏm. Càng nghe, càng thích thú, Sĩ liền mượn sách của các bạn quen đến đêm ngồi đọc và chép lại.

Không có tiền mua dầu, Sĩ bắt chước người xưa quét lá khô đốt lên lấy ánh sáng mà học. Những đêm rằm, mười sáu trăng sáng vằng vặc như ban ngày, Sĩ thường đọc sách dưới ánh trăng. Những buổi trăng

ruongxua.vn

khuyết, Sĩ mang sách ra bờ ao, nghiêng sách theo ánh sáng từ mặt nước chiếu lên để đọc.

Biết Sĩ nhà nghèo mà lại hay mượn sách đọc vào ban đêm, có người bạn hỏi Sĩ lấy đèn đâu mà đọc, Sĩ liền chỉ lên mặt trăng và đáp:

- Đã có ngọn đèn lớn trên trời kia!

Cứ như vậy, chẳng bao lâu Sĩ đã đọc và thông hiểu nhiều sách. Thấy Sĩ ham học, mọi người giúp đỡ để Sĩ đến trường học.

Ông thi đậu đến tiến sĩ, làm chức quan to nhưng rất liêm khiết. Ông viết nhiều sách, đến nay nhiều quyển vẫn còn giá trị.

Theo **"Nghìn năm văn hiến"**

Câu hỏi

1. Ngô Thì Sĩ ham đọc sách như thế nào?
2. Ham đọc sách đã giúp ích gì cho Ngô Thì Sĩ?

Ghi nhớ

Sách là kho tàng kiến thức vô cùng quý báu mà các thế hệ đã tích lũy và truyền lại đời sau. Em cần chăm đọc sách mới hiểu nhiều, biết rộng, học hành tấn tới và phải biết yêu quý, giữ gìn để sách dùng được lâu bền.

"Sách là người bạn tốt nhất của tuổi già đồng thời là người chỉ dẫn tốt nhất của tuổi trẻ"

X. Xmai-cơ

BÀI 2

KHÔNG NẢN LÒNG KHI GẶP BÀI KHÓ

Truyện kể

DÔI-A LÀM TOÁN

Hai chị em Dôi-a và Su-ra cùng học một lớp. Su-ra thông minh nên thường thuộc bài và làm bài tập xong sớm hơn chị mình.

Một buổi tối trời đã khuya, Su-ra đã làm xong bài toán, Dôi-a vẫn

còn loay hoay mãi. Su-ra hỏi:

- Chị làm bài gì đấy?

- Bài toán, chị chưa tìm ra cách giải.

- Đưa đây em bảo cho!

- Không, để chị tự làm lấy!

Nửa giờ trôi qua. Su-ra nói giọng giận dỗi:

- Em đi ngủ đây. Bài giải của em đấy, chị lấy mà xem.

ruongxua.vn

Dôi-a không ngoảnh lại. Su-ra ngủ rồi nhưng Dôi-a còn thức mãi. Khi buồn ngủ quá, Dôi-a đứng lên, đi đi lại lại một lúc cho tỉnh táo rồi lại ngồi vào bàn tiếp tục làm bài. Có sẵn bài giải bên cạnh, nhưng Dôi-a kiên quyết không ngó tới.

Hôm sau, bài toán của Dôi-a được cô giáo cho điểm tốt.

Sức học của Dôi-a càng ngày càng khá lên. Những bài toán khó cũng không làm Dôi-a mất nhiều thì giờ như trước.

Lớn lên, Su-ra và Dôi-a cùng tham gia du kích chống phát xít Đức. Cả hai người đều chiến đấu dũng cảm, lập nhiều thành tích và được tặng danh hiệu anh hùng Liên Xô.

Theo truyện "**Dôi-a và Su-ra**"

Câu hỏi

1. Vì sao Dôi-a lại từ chối sự giúp đỡ của Su-ra?

2. Sự quyết tâm, kiên trì trong học tập của Dôi-a đã dẫn tới kết quả như thế nào?

Ghi nhớ

Trong học tập cần quyết tâm, kiên trì, chớ nản lòng khi gặp bài khó thì học hành mới mau tiến bộ.

"Không có việc gì khó
Chỉ sợ lòng không bền
Đào núi và lấp biển
Quyết chí ắt làm nên"

Bác Hồ

BÀI 3

CHĂM LÀM VIỆC NHÀ

Truyện kể

KHI MẸ VẮNG NHÀ

Kính tặng mẹ em

Khi mẹ vắng nhà, em luộc khoai
Khi mẹ vắng nhà, em cùng chị giã gạo
Khi mẹ vắng nhà, em thổi cơm

thuongmaitr

Khi mẹ vắng nhà, em nhổ cỏ vườn
Khi mẹ vắng nhà, em quét sân và quét cổng.
Sớm mẹ về, thấy khoai đã chín
Buổi mẹ về, gạo đã trắng tinh
Trưa mẹ về, cơm dẻo và ngon
Chiều mẹ về, cỏ đã quang vườn

ruongxua.vn

Tối mẹ về, cổng nhà sạch sẽ.
Mẹ bảo em: dạo này ngoan thế!
Không, mẹ ơi! Con chưa ngoan đâu
Áo mẹ mưa bạc màu. Đầu mẹ nắng cháy tóc
Mẹ ngày đêm khó nhọc.
Con chưa ngoan! chưa ngoan!

Trần Đăng Khoa

Câu hỏi

1. Từ sáng đến tối bạn nhỏ trong bài thơ đã giúp mẹ những việc gì?

2. Vì sao bạn ấy không nhận lời khen ngoan của mẹ?

Ghi nhớ

Hằng ngày cha mẹ phải làm lụng vất vả để nuôi con. Thương cha mẹ, con cái phải làm những việc nhà mà mình có thể làm được để đỡ đần cha mẹ.

thuongmaitr

BÀI 4

CHĂM LÀM VIỆC TRƯỜNG, VIỆC LỚP

Truyện kể

CHIẾC KHĂN TRẢI BÀN

Sáng nay, cả lớp 3E nhộn nhịp chuẩn bị cho buổi sơ kết thi đua học kỳ I: người quét lớp, người kê bàn ghế, người kẻ khẩu hiệu trên bảng... Mọi việc xong xuôi, các bạn đã đến đông đủ. Bỗng bạn Phương, lớp phó kêu to, hốt hoảng:

- Thôi chết rồi, sao giờ này mà bạn Lan chưa đến. Lấy đâu ra khăn trải bàn bây giờ?

Các bạn đang lo lắng, lúng túng nhìn nhau thì cô giáo bước vào lớp.

- Thưa cô, bạn Lan chưa đến nên không có khăn trải bàn ạ!

- Thưa cô, hay cô cho em về nhà lấy, nhà em ở gần đây thôi ạ!

- Thưa cô, nhà em gần hơn nhà bạn ấy, để em về cho!

...

Cô giáo âu yếm nhìn cả lớp, rồi dịu dàng nói:

- Các em biết lo lắng đến công việc chung như vậy là rất tốt. Bạn Lan bị ốm, phải nghỉ học. Mẹ bạn vừa đến gặp cô xin phép. Nhưng Lan không quên nhiệm vụ đã được phân công, bạn đã nhờ mẹ mang khăn trải bàn đến đây. Lan thật là đáng khen.

Vừa nói, cô giáo vừa rút trong cặp ra chiếc khăn trải bàn có in những bông hồng to và đẹp. Cả lớp không ai bảo ai đều vỗ tay hoan hô. Buổi sơ kết đã diễn ra thật là vui. Tan học, cả lớp lại rủ nhau cùng đến thăm bạn Lan.

Thu Phương

ruongxua.vn

bạn đã giúp đỡ mình và Cường đã rất mừng vì món quà đó.

Thế mà sáng nay, vừa đến trường, Cường đã kéo Thành ra một chỗ, đưa trả lại quyển truyện.

- Sao thế ? - Thành ngạc nhiên hỏi - Tớ tặng cậu thật đấy mà!

- Nhưng tớ không xứng đáng. Tớ...có lỗi với cậu - Cường buồn rầu nói.

- Có lỗi với tớ là thế nào? - Thành càng ngạc nhiên - Cậu đã giúp tớ rất nhiều. Hôm kiểm tra toán, nếu cậu không cho chép bài thì chắc chắn tớ đã xơi "ngỗng" rồi.

- Mẹ tớ đã giảng giải cho tớ hiểu: cho bạn chép bài là làm hại bạn và lừa dối cô giáo đấy. Tớ ân hận quá! Thôi từ nay, buổi chiều tớ sang nhà cậu, hai đứa mình cùng học nhé. Tớ sẽ giúp cậu thêm về môn toán. Cậu đồng ý không?

- Đồng ý, nhưng cậu cũng phải nhận quyển truyện này cho tớ vui nhé!

Cường vui vẻ gật đầu. Hai em nắm tay nhau cùng chạy vào lớp, khăn quàng đỏ bay bay trong gió.

thuongmaitr

Thu Phương

Câu hỏi

1. Vì sao Cường nhận quà tặng của bạn và vì sao lại đem trả?

2. Theo em, sau chuyện này Cường sẽ giúp Thành học như thế nào? Và tình bạn giữa Thành và Cường sẽ ra sao?

Ghi nhớ

Bạn bè cần năng giúp đỡ nhau tiến bộ. Nhưng bao che, hoặc cùng bạn làm điều sai là làm hại bạn. Khuyên ngăn, giúp bạn nhận rõ và sửa chữa sai sót mới là giúp bạn tiến bộ, mới xứng đáng là người bạn tốt.

BÀI 7

CHĂM SÓC ÔNG BÀ, CHA MẸ

Truyện kể

BA CÔ GÁI

truongxua.vn

Ngày xưa có một người đàn bà có ba cô con gái. Bà phải làm việc suốt ngày đêm để có đủ cơm ăn, áo mặc cho các con. Ba cô gái lớn nhanh như thổi, cả ba đều đẹp như trăng rằm. Thế rồi lần lượt cô này đến cô khác đi lấy chồng. Năm tháng trôi đi, bà mẹ thấy mình tuổi đã già, sức lại yếu, bèn nhờ một chú Sóc đỏ đem thư đến cho các con.

- Hãy bảo các con ta đến ngay bên ta - Bà mẹ dặn Sóc đỏ.

- Ôi! Buồn quá ! Người chị cả thở dài khi nghe Sóc đỏ báo tin, chị cũng muốn đi ngay, nhưng còn phải đi cọ hai cái chậu này đã !

Hai cái chậu từ trên bàn úp chụp lấy cô gái, một cái từ trên đầu xuống, một cái từ dưới lên khiến cô gái ngã lăn ra đất, biến thành một con rùa to, bò ra khỏi nhà, đi mất.

Sóc đỏ đến gõ cửa nhà người chị hai:

- Ôi ! Mẹ yêu quý ! Cô gái nói với Sóc đỏ - Chị sẽ đến với mẹ ngay nếu chị không bận se chỉ !

- Được, nếu thế thì đi mà se chỉ cả đời ! - Sóc đỏ vừa dứt lời,

thì cô chị hai biến thành con nhện.

Người con gái út đang nhào bột, khi Sóc đỏ gõ cửa, biết tin, cô vội vàng đi đến với mẹ ngay, chẳng kịp rửa tay và cũng chẳng nói một lời.

Đến nơi, người con gái út lễ phép chào mẹ và nói:

- Thưa mẹ, con đã về với mẹ, lâu nay mẹ có được khỏe không ạ?

Người mẹ mừng rỡ:

- Ôi ! Con gái út yêu quý của mẹ, con ngoan quá, con thật là người con hiếu thảo.

Cô gái út đến bên mẹ nắm bàn tay xương, gầy của mẹ, rồi cô vuốt lên mái tóc bạc như cước của mẹ và cô cứ đứng bên mẹ như thế hồi lâu...

Sau này người con gái ấy sống rất lâu và được mọi người quý trọng. Khi chết, cô biến thành một con ong vàng.

Theo **Truyện cổ Tác-ta (Liên Xô)**

Nguyễn Tường Dũng phỏng dịch

thuongmaitr

Câu hỏi

1. Khi Sóc đỏ đến báo là người mẹ muốn các con đến ngay thì thái độ của người chị cả và người chị hai như thế nào? Còn thái độ của người con gái út ra sao?

2. Lời nói và việc làm của người con gái út biểu lộ đức tính gì?

Ghi nhớ

Ông bà đã sinh ra và nuôi dưỡng cha mẹ ; cha mẹ đã sinh ra và nuôi dưỡng em nên người. Em phải hiếu thảo, lễ phép và luôn luôn chăm sóc ông bà, cha mẹ để đền đáp lại công ơn to lớn ấy.

"Công cha như núi Thái Sơn
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra
Một lòng thờ mẹ, kính cha
Cho tròn chữ hiếu mới là đạo con"

(Ca dao)

BÀI 8

QUAN TÂM, GIÚP ĐỠ ANH CHỊ EM TRONG GIA ĐÌNH

ruongxua.vn

Truyện kể

ĐỨC VÀ EM GÁI NHỎ

Đức năm nay lên 8 tuổi, còn em Hạnh kém chú 4 tuổi. Đức rất yêu và quý em.

Hôm nay, trong lúc chơi, Hạnh trèo thang bò lên mái nhà. Cô bé ngoảnh lại, nhìn xuống đất và khóc vì hoảng sợ. Lúc đó, cả bố lẫn mẹ đều vắng nhà; Đức nhìn thấy em gái qua khung cửa sổ. Chú vội chạy bổ ra và trèo lên mái nhà với em. Chỉ trong phút chốc, Đức đã đến bên em Hạnh. Nhưng chú không thể đưa em cùng xuống.

Khá lâu, có lẽ đến một giờ đồng hồ, chú bé cứ ngồi trên mái nhà, che chở cho em. Cho đến khi bố về đỡ cả hai anh em xuống.

Thu Phương

thuongmaitr

Câu hỏi

1. Đức có ý định gì khi trèo lên mái nhà với em?

2. Vì sao khi biết không thể đưa em cùng xuống, Đức vẫn ngồi trên mái nhà với em hàng tiếng đồng hồ?

3. Nếu Đức không trèo lên mại nhà với em thì chuyện gì có thể xảy ra?

Ghi nhớ

Anh chị em trong một nhà phải quan tâm, chăm sóc lẫn nhau. Khi gặp hoạn nạn càng cần phải giúp đỡ nhau. Có như vậy tình anh em,

chị em mới thêm gắn bó và cha mẹ mới vui lòng.

- *"Chị ngã em nâng"*

- *"Anh em như thể tay chân"*

(Tục ngữ Việt Nam)

TN/VV 4930/91

BÀI 9

NÊU GƯƠNG TỐT CHO EM

Truyện kể

NGƯỜI ANH CẢ CỦA LÊ-NIN

PHÒNG VHTT TP CẦN THƠ
THƯ VIỆN
PHÒNG VHTT TP CẦN THƠ
THƯ VIỆN
truongxua.vn

Lê-nin có người anh cả tên là Xa-sa. Xa-sa học rất giỏi. Các giáo sư dạy anh đều nói rằng anh sẽ trở thành một nhà bác học lớn. Nhưng

Xa-sa lại sớm trở thành nhà cách mạng. Cùng với các đồng chí của mình, anh đấu tranh chống lại bọn Sa hoàng tham lam, độc ác và bị chúng xử tử.

Lê-nin rất yêu quý anh Xa-sa. Người kể rằng, Người say mê anh đến nỗi: thích mặc giống anh Xa-sa, thích ăn những món mà anh Xa-sa thích, cố gắng đọc hết tất cả những cuốn sách mà anh Xa-sa khuyên...

Theo gương anh Xa-sa, tất cả mấy anh chị em Lê-nin đều học rất xuất sắc và sau này đều trở thành những nhà cách mạng. Riêng Lê-nin đã trở thành lãnh tụ vĩ đại của giai cấp công nhân toàn thế giới.

Theo **Truyện kể về Lê-nin**

Câu hỏi

1. Lê-nin yêu quý anh Xa-sa như thế nào?

2. Vì sao anh Xa-sa lại được các em yêu quý và học tập?

Ghi nhớ

Trong gia đình, muốn cho các em yêu quý và mến phục, anh chị phải gương mẫu. Phải làm những điều hay, điều tốt để các em noi theo.

thuongmaitr

BÀI 10

KÍNH TRỌNG CÁC CÔ BÁC CÔNG NHÂN VIÊN NHÀ TRƯỜNG

Truyện kể

BÁC BẢO VỆ

Nhiều năm đã qua đi, nhưng mỗi lần có dịp về thăm mái trường cũ, nơi đã học thời thơ ấu, tôi không thể quên được hình ảnh bác bảo vệ năm xưa. Giờ đây chắc bác đã già lắm và đã về nghỉ hưu, vui vầy cùng con cháu. Tôi cũng chẳng còn nhớ tên thật của bác là gì, chỉ biết rằng khi ấy, cả trường chúng tôi quen gọi bác bằng cái tên giản dị là "bác bảo vệ".

Tiếng là bảo vệ, nhưng bác làm đủ mọi việc, luôn chân luôn tay: nào đóng, mở cổng trường, đánh trống ra, vào lớp; nào quét dọn sân trường và khu vệ sinh; nào chăm sóc những hàng cây, vườn hoa của trường.

Bác bảo vệ thật là hiền nhưng cũng rất nghiêm. Đó là những khi bác bắt được những anh chàng đi học muộn, dám trèo tường vào trường, những cậu vẽ bậy lên tường hoặc vứt rác bừa bãi ra sân... Những lúc ấy, những anh chàng nảy đều bị bác mắng cho một trận nên thân hoặc dẫn đến mách cô giáo, thầy giáo.

Tôi nhớ, có lần chúng tôi đã đùa ác với bác: giấu dùi trống và vặn kim đồng hồ của bác chậm lại 10 phút. Thế là hôm ấy, cả trường bị một phen nháo nhác: lớp ra sớm, lớp vào muộn, cô giáo này chạy sang so đồng hồ với cô giáo kia,... Cũng vì cái trò nghịch ngợm quái ác đó mà chúng tôi suýt bị kỷ luật nếu không được chính bác bảo vệ xin hộ. Bây giờ nghĩ lại càng hiểu những việc làm bình thường, thầm lặng hằng ngày của bác cần thiết cho nhà trường, cho chúng tôi biết mấy và chúng tôi càng thêm yêu quý và kính trọng bác.

Thu Phương

ruongxua.vn

Câu hỏi

1. Vì sao nói công việc của bác bảo vệ là bình thường và thầm lặng? Vì sao những công việc bình thường thầm lặng đó lại cần thiết cho nhà trường?

2. Điều gì đã giúp bác bảo vệ làm tốt những công việc bình thường ấy qua nhiều năm tháng?

3. Qua câu chuyện trên, em thấy mình cần đối xử với các cô bác công nhân viên nhà trường như thế nào?

Ghi nhớ

Cùng với các thầy giáo, cô giáo, các cô bác nhân viên nhà trường đã hết lòng chăm lo việc học tập của các em. Kính trọng, lễ phép, vâng lời và giúp đỡ các cô bác chính là các em đã góp phần cho việc học tập của mình thêm kết quả.

BÀI 11

BIẾT ƠN CÁC CHÚ THƯƠNG BINH VÀ GIA ĐÌNH LIỆT SĨ

thuongmaitr

Truyện kể

NHỮNG CÔ TIÊN QUÀNG KHĂN ĐỎ

Chiều nào cũng vậy, ở ngoài đồng về đến nhà là chị Thường lại tất bật đủ việc: nhà cửa, con cái, cơm nước, gà lợn, cám bã,... Chồng hi sinh ngoài mặt trận, một mình chị phải lo toan, gánh vác gia đình.

Nhưng chiều nay đi làm về, chị không khỏi ngạc nhiên: nhà cửa, sân vườn đã được quét dọn sạch sẽ, tinh tươm, trên bếp, nồi cơm đã cạn; ngoài chuồng chú lợn nằm phơi cái bụng tròn căng, vẻ thỏa mãn lắm...Tất cả cứ như trong truyện cổ tích vậy!

Ngỡ ngàng một lúc, chị Thường chạy vội sang bà cụ hàng xóm:

- Bà ơi, hôm nay bà sang giúp con đấy ạ?

- Không, tôi mệt nằm từ sáng đến giờ có qua được bên bác đâu

- Bà cụ cũng ngạc nhiên không kém.

Bỗng bé Thảo, con gái chị, tay cầm mấy bông hoa râm bụt đỏ chói, vừa chạy vào sân, vừa tíu tít gọi mẹ:

- Mẹ ơi, các chị ấy đến lớp đón con về đấy!

- Các chị nào?

- Các chị quàng khăn đỏ. Các chị ấy còn gửi thư cho mẹ đây này.

Đỡ lấy mảnh giấy bé Thảo đưa, chị Thường đọc những dòng chữ ngay ngắn, tròn trịa:

Kính gửi cô Thường

Từ nay xin cô cứ yên tâm đi làm. Bé Thảo và việc nhà, Đội chúng cháu sẽ lo.

Kí tên

***Đội** thiếu niên Trần Quốc Toản*

Chị Thường vội bế con chạy ra ngõ. Xa xa, còn thấp thoáng bóng những chiếc khăn đỏ thắm.

Chị cảm thấy lòng mình như ấm lại.

Thu Phương

ruongxua.vn

Câu hỏi

1. Vì sao cô Thường lại ngạc nhiên khi về đến nhà?

2. Các bạn thiếu niên đã đến nhà cô Thường nhằm mục đích gì?

3. Theo em, cô Thường đã nghĩ gì khi biết việc làm của các bạn?

Ghi nhớ

Thương binh, liệt sĩ là những người đã vì Tổ quốc hi sinh xương máu. Chúng ta phải ghi nhớ và đền đáp công ơn to lớn ấy. Bằng những việc làm bé nhỏ của mình, các em hãy làm giảm bớt nỗi vất vả, khó khăn, cô đơn của các gia đình thương binh, liệt sĩ.

- *"Ăn quả nhớ kẻ trồng cây"*
- *"Uống nước nhớ nguồn"*

(Tục ngữ Việt Nam)

BÀI 12

KÍNH TRỌNG VÀ BIẾT ƠN NGƯỜI LAO ĐỘNG

thuongmaitr

Truyện kể

BUỔI HỌC ĐẦU TIÊN

Năm nay lớp 3A học cô giáo mới. Buổi đầu tiên làm quen với lớp, cô giáo yêu cầu:

- Các em hãy cho cô biết cha mẹ các em làm nghề gì?

Đề tài thật hấp dẫn, bạn nào cũng hào hứng:

- Thưa cô, bố em là bộ đội ở biên giới, mẹ em là bác sĩ ạ.

- Thưa cô, bố mẹ em đều là công nhân nhà máy điện.

- Thưa cô, bố em là kĩ sư nông nghiệp, mẹ em là giáo viên ạ.

Đến lượt Hà, cũng như các bạn, em nói rất hồn nhiên:

- Thưa cô, bố mẹ em đều là công nhân vệ sinh ạ.

Trong lớp bỗng rộ lên những tiếng cười. Hà ngơ ngác nhìn các bạn, rồi như hiểu ra, mặt Hà đỏ bừng, mắt rơm rớm. Cô giáo bước đến bên, đặt tay lên vai Hà âu yếm.

- Cám ơn bố mẹ em, những người lao động đã giữ cho thành phố của chúng ta luôn sạch và đẹp. Không có nghề gì là tầm thường, chỉ có những kẻ lười biếng, vô công rồi nghề mới đáng xấu hổ.

Một không khí im lặng bao trùm cả lớp. Những bạn lúc nãy cười to nhất, lúc này cúi mặt ngượng ngùng. Một bạn đứng dậy:

- Thưa cô, chúng em thật có lỗi. Chúng em xin lỗi cô, xin lỗi bạn Hà.

Phỏng theo **Sách Đạo đức** *của nước ngoài*

ruongxua.vn

Câu hỏi

1. Vì sao một số bạn trong lớp lại cười khi nghe Hà giới thiệu nghề nghiệp của bố mẹ mình?

2. Thái độ của các bạn đó có đúng không? Vì sao?

Ghi nhớ

Cơm ăn, áo mặc, sách vở và mọi của cải trong xã hội có được là nhờ những người lao động. Em phải kính trọng và biết ơn họ, dù họ là những người lao động bình thường nhất.

"Trong xã hội ta, không có nghề nào thấp hèn, chỉ có những kẻ lười biếng, ỷ lại mới đáng xấu hổ".

Hồ Chí Minh

BÀI 13

GIÚP ĐỠ PHỤ NỮ, CỤ GIÀ, EM NHỎ

Truyện kể

QUA ĐƯỜNG

Một lần, Ngọc cùng các bạn đi chơi. Qua ngã tư, có một em bé đang ngơ ngác nhìn trước, nhìn sau. Em tìm cách qua đường mà chưa qua được vì xe cộ đi lại đông quá. Xe này chưa qua, xe khác đã lại lao tới. Ngọc để các bạn đi trước. Em dừng lại, đến bên em nhỏ. Các bạn gọi:

- Ngọc ơi! Đứng lại làm gì thế?

- Ngọc ơi, mau lên chứ!

Ngọc trả lời:

- Các bạn cứ đi trước đi, mình đưa em bé này qua đường rồi chạy theo ngay.

Sau đó ít lâu, một hôm đang cùng các bạn đi chơi phố, chợt Ngọc nghe tiếng ai gọi:

- Chị Ngọc! Chị Ngọc ơi!

Nhìn quanh quẩn mãi, Ngọc cũng chưa nhận ra ai gọi tên mình. Tiếng gọi vẫn lảnh lót.

- Em ở đây cơ mà! Chị Ngọc ơi, em ở đây cơ mà!

Giữa đám đông, một cô bé mặc váy đỏ, tươi như bông hoa râm bụt đang cố kiễng chân, đưa tay lên vẫy Ngọc. Ngớ ra một lúc, Ngọc mới nhận ra đó là cô bé mà em dẫn qua đường hôm trước. Các bạn hỏi:

- Ai thế hở Ngọc?

ruongxua.vn

- Em bé mà chúng mình gặp ở ngã tư hôm nọ đấy thôi!

- Ngọc chơi với em ấy à?

- Không!

- Thế tại sao em ấy biết tên Ngọc?

- Mình cũng không biết nữa.

- Lạ nhỉ! Hôm ấy cả bọn cùng đi mà em bé chỉ nhớ có mỗi tên Ngọc, lạ thật nhỉ!

Trần Hoài Dương

Câu hỏi

1. Vì sao em bé lại biết và chỉ nhớ có mỗi tên Ngọc?

2. Các bạn sẽ nghĩ gì khi thấy em bé chỉ biết và gọi tên Ngọc?

Ghi nhớ

Giúp đỡ phụ nữ, cụ già, em nhỏ khi khó khăn là đem lại niềm vui cho họ và cho chính mình. Đó là những cử chỉ văn minh, ai cũng nên làm.

thuongmaitr

BÀI 14

GIÚP ĐỠ NGƯỜI TÀN TẬT

Truyện kể

CÕNG BẠN ĐI HỌC

Hồng và Tứ là đôi bạn thân quê ở Thái Bình. Hồng bị liệt từ nhỏ, hai chân em teo quắt lại không đi đứng được. Vậy mà Hồng rất ham học. Thấy các bạn hằng ngày ríu rít cắp sách đến trường, em cũng khóc xin mẹ cho đi học.

Tứ ở cùng xóm với Hồng. Nhà Tứ nghèo, bố mẹ già thường ốm đau nên mới ít tuổi em đã phải lo toan nhiều việc nặng trong gia đình. Có lẽ vì vậy mà Tứ trông gầy gò, bé nhỏ so với Hồng và các bạn cùng tuổi.

Thương Hồng tàn tật, thương mẹ bạn già yếu, lại bận sản xuất, Tứ xin được giúp bạn. Hằng ngày, Tứ cõng Hồng đến trường rồi lại từ trường cõng Hồng về nhà, chẳng quản mưa nắng, đường xa. Những hôm trời mưa, đường làng đầy vết chân trâu, trơn như đổ mỡ, cõng bạn trên lưng, Tứ phải cố bấm mười đầu ngón chân xuống đất cho khỏi ngã. Có những hôm bị ốm mệt, nhưng sợ Hồng mất buổi, Tứ vẫn cố gắng cõng bạn đi học.

Ba năm liền, Tứ đã cõng Hồng đi học như vậy. Tấm gương của Tứ đã được bạn bè khắp xa gần học tập. Giờ đây, cùng với em, có cả một tiểu đội các bạn cùng lớp, hằng ngày thay nhau đưa Hồng đến trường. Biết câu chuyện cảm động này, Bác Hồ đã khen ngợi và gửi tặng đôi bạn huy hiệu của Người.

Theo **Phạm Hổ**

truongxua.vn

Câu hỏi

1. Tứ cõng Hồng đi học vất vả như thế nào?

2. Vì sao vất vả như vậy mà Tứ vẫn vượt qua, ba năm liền cõng bạn đi học?

Ghi nhớ

Cần thông cảm và hết lòng giúp đỡ những người tàn tật vì họ phải chịu nhiều đau khổ, thiệt thòi hơn mọi người khác. Đừng chế giễu, trêu chọc làm họ thêm buồn tủi.

"Thấy người hoạn nạn thì thương
Thấy người tàn tật lại càng chăm nom"

(Gia huấn ca)

BÀI 15

TÔN TRỌNG THƯ TỪ VÀ ĐỒ ĐẠC CỦA NGƯỜI KHÁC

Truyện kể

MÌNH SẼ XIN LỖI

thuongmaitr

Cường và Nam đang làm bài tập thì nghe tiếng người đưa thư gọi:

- Nhà 201, bác Dần ra nhận thư!

Biết bác Dần đi vắng, Cường chạy ra:

- Bác Dần đi chơi nhà con gái, cháu nhận giúp bác ấy cũng được.

Cầm thư trên tay, Cường biết đây là thư của con trai bác Dần công tác ở xa gửi về. Bác rất mong tin và nhắc tới anh luôn. Mỗi khi bác sang chơi nhà Cường, cha mẹ Cường cũng tỏ lòng thông cảm với sự mong mỏi của bác. Cường nghĩ, mình phải xem thư nói gì để sớm báo tin cho bác Dần mới được. Vừa quay vào, Cường vừa bóc thư ra đọc. Nam trông thấy liền hỏi:

- Cậu đọc thư của ai đấy?

- Thư của con trai bác Dần nhà 201 đấy!

- Sao cậu lại tự tiện bóc thư của bác ấy?

- Mình phải xem tin tức thế nào để báo cho bác ấy yên tâm.

- Cậu có ý định tốt, nhưng cậu làm thế là sai đấy! Thư từ và đồ đạc của người khác không ai được tự tiện xâm phạm đâu! Điều này bố mình cũng đã nhắc nhở như vậy. Tự ý xem thư và lục lọi đồ đạc của người khác là việc làm phạm pháp đấy.

- Ôi! Thật thế à? Nhưng mình trót bóc thư ra rồi!

- Tốt nhất, cậu mang thư đến ngay chỗ bác ấy và phải thật thà xin lỗi, chắc bác cũng bỏ qua cho thôi.

- Mình sẽ xin lỗi bác ấy!

Nguyễn Tô Khủa

ruongxua.vn

Câu hỏi

1. Cường nghĩ gì khi bóc thư của bác Dần ra đọc?

2. Tại sao pháp luật lại cấm mọi người không được mở thư từ của người khác?

Ghi nhớ

Thư từ của mọi người được giữ bí mật, không ai được phép xem trộm. Đồ đạc, tài sản của mỗi người cũng được pháp luật bảo vệ, không ai được xâm phạm.

thuongmaitr

MỤC LỤC

		Trang
Bài 1.	Chăm đọc sách và giữ gìn sách	3
Bài 2.	Không nản lòng khi gặp bài khó	4
Bài 3.	Chăm làm việc nhà	6
Bài 4.	Chăm làm việc trường, việc lớp	8
Bài 5.	Học điều tốt của bạn	10
Bài 6.	Giúp bạn tiến bộ	11
Bài 7.	Chăm sóc ông bà, cha mẹ	13
Bài 8.	Quan tâm, giúp đỡ anh chị em trong gia đình	15
Bài 9.	Nêu gương tốt cho em	17
Bài 10.	Kính trọng các cô bác công nhân viên nhà trường	18
Bài 11.	Biết ơn các chú thương binh và gia đình liệt sĩ	20
Bài 12.	Kính trọng và biết ơn người lao động	22
Bài 13.	Giúp đỡ phụ nữ, cụ già, em nhỏ	24
Bài 14.	Giúp đỡ người tàn tật	26
Bài 15.	Tôn trọng thư từ và đồ đạc của người khác.	28

ruongxua.vn

thuongmaitruongxua.vn

ĐẠO ĐỨC 3

In 200.000 bản,
khổ 14,5 X 20,5cm,
tại X.N in Tài Chính — Vật giá
Quảng Nam — Đà Nẵng
In xong và nộp lưu chiểu
tháng 4 năm 1990

Giá : 300đ